

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 9 місяців 2014 року

Станом на 30.09.2014 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось:

- 409 фінансові компанії
- 264 юридичних осіб (лізингодавців)
- 478 ломбардів

Динаміка основних показників діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців)

Показник	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014	Темпи приросту, %	
				30.09.2013/ 30.09.2012	30.09.2014/ 30.09.2013
Фінансові компанії					
Кількість зареєстрованих фінансових компаній	276	343	409	24,3	19,2
Активи фінансових компаній, (млн. грн.)	27989,7	42166,3	47782,2	50,6	13,3
Власний капітал, (млн. грн.)	14837,4	20280,9	15658,6	36,7	-22,8
Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями, (млн. грн.)	26832,7	27710,4	34254,4	3,3	23,6
Юридичні особи (лізингодавці)					
Кількість зареєстрованих установ	235	256	264	8,9	3,1
Вартість діючих договорів фінансового лізингу, (млн. грн.)	44136,0	68255,4	57089,6	54,6	-16,4
Кількість діючих договорів фінансового лізингу, (од.)	22052	21746	27628	-1,4	27,0
Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (млн. грн.)	12951,4	29787,6	5328,5	130,0	-82,1
Кількість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (од.)	8553	8147	6501	-4,7	-20,2
Ломбарди					
Кількість зареєстрованих установ	466	483	478	3,6	-1,0
Активи по балансу, (млн. грн.)	1 433,3	1 476,8	1 630,4	3,0	10,4
Власний капітал, (млн. грн.)	959,1	1 041,7	984,2	8,6	-5,5
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	6 538,7	5 909,4	6 318,2	-9,6	6,9
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	6 372,2	5 915,4	6 150,5	-7,2	4,0
Кількість наданих кредитів, (тис. один.)	9 079,6	7 533,2	8 651,4	-17,0	14,8

Послуги фінансових компаній

Станом на 30.09.2014 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 409 фінансові компанії, що на 66 установ (або на 19,2%) більше порівняно з відповідною датою 2013 року (станом на 30.09.2013 – 343 фінансових компаній).

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 9 місяців 2012 - 9 місяців 2014 рр., наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН,
9 місяців 2012 - 9 місяців 2014рр., млн. грн.**

Вид фінансової послуги	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Темпи приросту (9 місяців 2014/ 9 місяців 2013)	
				Абсолютний	%
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	919,4	1930,7	1567,7	-363,0	-18,8
Надання позик	400,8	1886,3	2368,7	482,4	25,6
Надання порук (поручительств)	13,5	211,2	52,0	-159,2	-75,4
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	1,6	6,3	122,5	116,2	1844,4
Надання гарантій	719,7	226,1	39,6	-186,5	-82,5
Факторинг	7266,6	4807,7	14288,9	9481,2	197,2
Залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	98,3	233,4	343,5	110,1	47,2
Операції з обміну валют	8347,6	6785,9	475,3	-6310,6	-93,0
Операції з переказу грошових коштів	7004,9	8043,6	9187,3	1143,7	14,2
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	-	481,9	291,0	-190,9	-39,6

За 9 місяців 2014 року відбулося збільшення активів фінансових компаній на 13,3 % (5615,9 тис. грн.), хоча показник власного капіталу фінансових компаній продемонстрував зменшення на 22,8% (4622,3 тис. грн.).

Обсяги фінансових послуг зросли на 23,6 % (6544,0 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2013 року.

Збільшення обсягів надання фінансових послуг відбулося з фінансового лізингу в 19,4 рази (на 116,2 млн. грн.), факторингу в 3 рази (на 9481,2 млн. грн.), залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення 1,5 рази (на 110,1 млн. грн.), надання позик в 1,3

рази (на 482,4 млн. грн.) та операцій з переказу грошових коштів в 1,1 рази (на 1143,7 млн. грн.).

Разом з тим, скорочення продемонстрували такі види фінансових послуг:

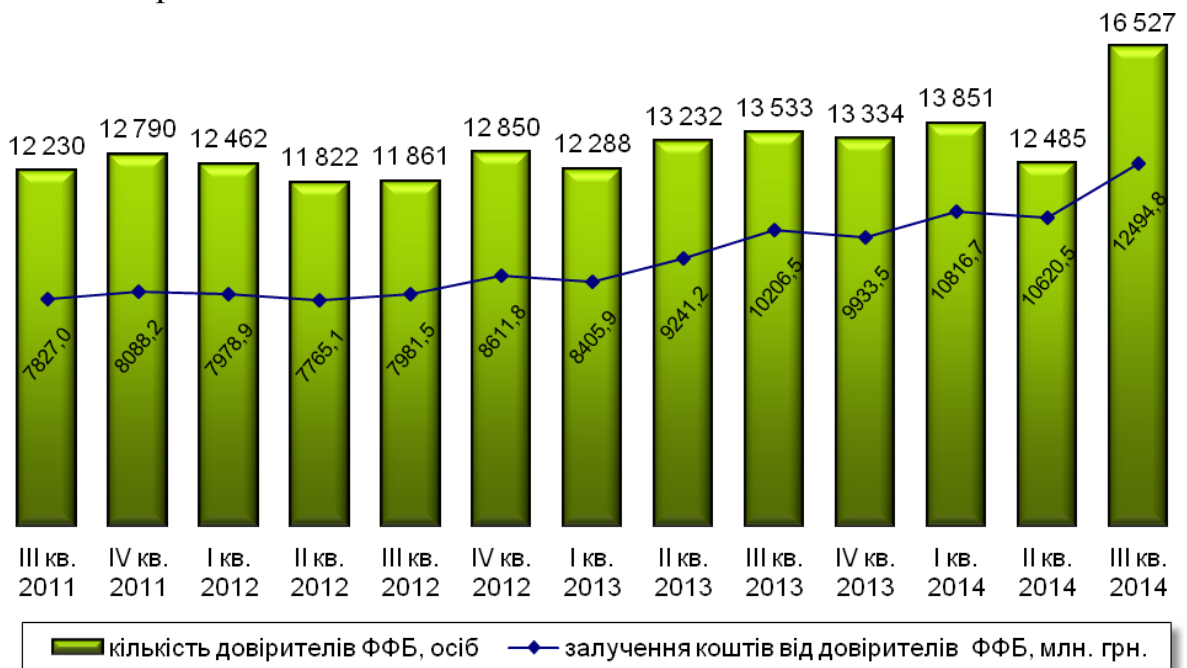
- надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів на 18,8 % (на 363,0 млн. грн.);
- надання порук (поручительств) на 75,4% (на 159,2 млн. грн.);
- надання гарантій на 82,5 % (на 186,5 млн. грн.);
- операції з обміну валют на 93,0% (на 6310,6 млн. грн.);
- адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах на 39,6 % (на 190,9 млн. грн.);

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.09.2014 50 фінансових компаній мали діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном.

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 30.09.2014 становить 16 527 осіб, з яких 16 422 - фізичних та 105 - юридичних.

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів наведена на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ за 9 місяців 2011 – 9 місяців 2014 рр.

Протягом останніх років спостерігається поступове збільшення кількості довіритель ФФБ та надходжень коштів до ФФБ. Станом на 30.09.2014 кількості довіритель ФФБ збільшилась, порівняно з аналогічним періодом 2013 року, на 32,4% (4042 особи) і становить 16 527 особи. Обсяг залучених коштів від довіритель ФФБ становить 12494,8 млн. грн., що демонструє збільшення на 17,6 % (1874,3 млн. грн.) порівняно з аналогічною датою минулого року.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 30.09.2014 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), мають 15 фінансових компаній, із яких лише 4 створили 7 ФОНів (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014
Кількість виданих дозволів	14	15	15
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	6	6	6

Кількість власників сертифікатів ФОН станом на 30.09.2014 становить 15 фізичних осіб.

Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рис. 2.

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) за 9 місяців 2011 - 9 місяців 2014 рр.

Залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру. З кінця 2012 року юридичні особи припинили свою участь у здійсненні операцій з нерухомістю. Залучення коштів від фізичних осіб, які є власниками сертифікатів ФОН, станом на 30.09.2014 становить 43,1 млн. грн. та протягом 9 місяців 2011 – 9 місяців 2014 років не змінюється.

Факторинг

Станом на 30.09.2014 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 181 фінансову компанію, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 9 місяців 2014 року фінансові компанії уклали 12855 договорів факторингу на загальну суму 14288,9 млн. грн., виконали 14196 договорів на суму 8408,8 млн. грн. Діючими на кінець 3 кварталу 2014 року залишалося 6082 договори факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 3.

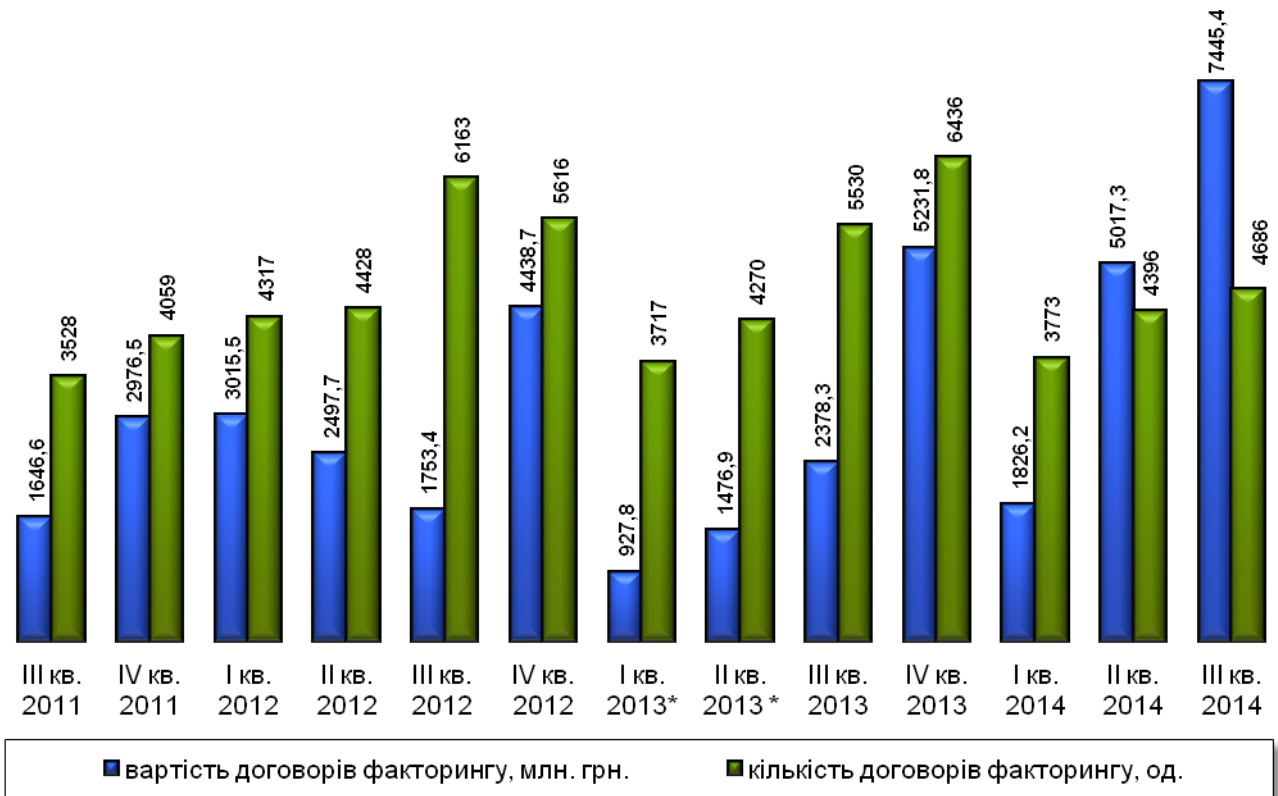

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу (поквартально).

За результатами 9 місяців 2014 року порівняно з відповідним періодом 2013 року відбулося збільшення на 197,2 % (9481,2 млн. грн.) операцій факторингу у вартісному виразі, в той час як кількість договорів зменшилась на 4,9 % (на 662 од.).

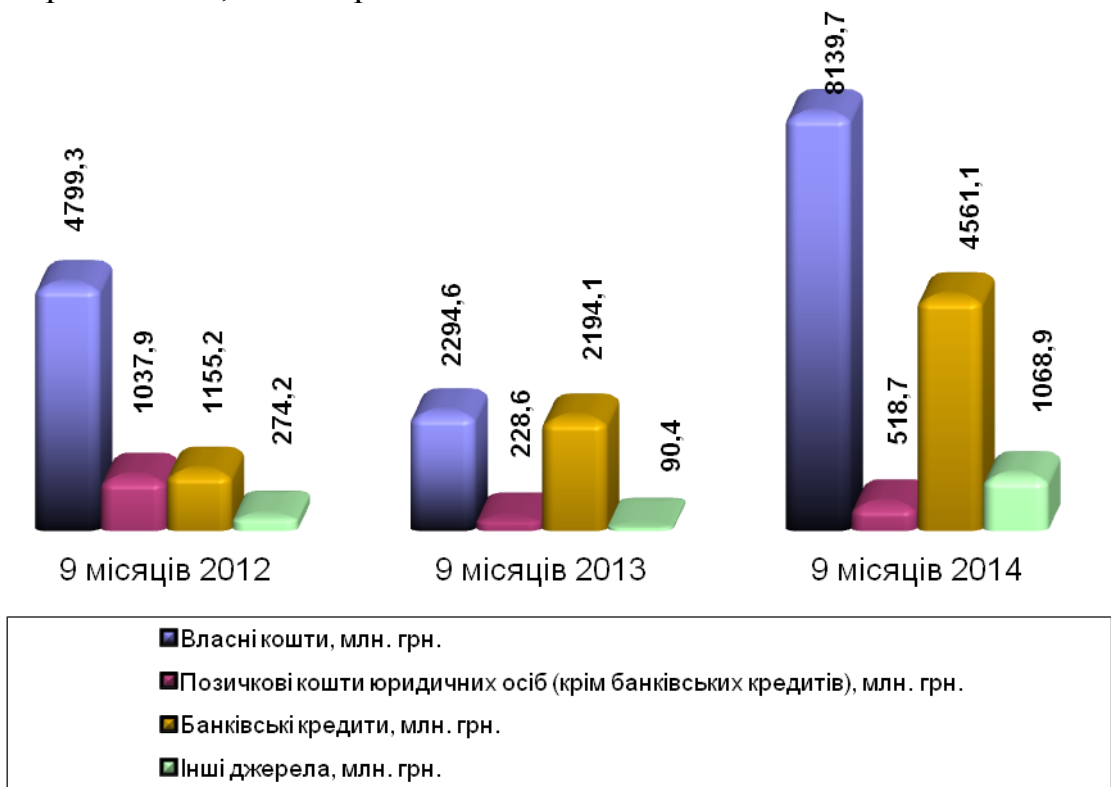
Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування. Дані про джерела фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 3 та зображені на рис. 4.

* Показники за I кв. 2013 та II кв. 2013 відображені за уточненими даними.

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Темпи приросту (9 місяців 2014/ 9 місяців 2013)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	4799,3	2294,6	8139,7	5845,1	254,7
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	1037,9	228,6	518,7	290,1	126,9
Банківські кредити	1155,2	2194,1	4561,1	2367,0	107,9
Інші джерела	274,2	90,4	1068,9	978,5	1082,4
Всього	7 266,6	4 807,7	14 288,9	9 481,2	197,2

Обсяг фінансування факторингових операцій за рахунок власних коштів станом на 30.09.2014 збільшився у 3,5 рази (до 8139,7 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2013 року. Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів), та банківських кредитів станом на 30.09.2014 збільшились відповідно у 2,3 та 2,1 рази, та становлять 518,7 млн. грн. та 4561,1 млн. грн.

*Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій
9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр.*

Динаміка структури джерел фінансування факторингових операцій за 9 місяців 2012 - 9 місяців 2014 рр. є досить нестійкою та істотно коливається, в першу чергу за рахунок зміни частки власних коштів та банківських кредитів.

За 9 місяців 2014 року частка власних коштів становить 57,0 % і є найбільшою в структурі джерел фінансування, що на 9,2 відсоткові пункти вище даного показника за відповідний період минулого року (47,7%).

Станом на 30.09.2014 частка банківських кредитів становить 31,9%, що на 13,7 відсоткових пунктів менше ніж за відповідний період минулого року (45,6%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату 2013 року зменшився на 1,1 відсоткові пункти та становить 3,6% від загальної суми джерел фінансування.

На 10 факторингових компаній, перших за обсягом надання послуг, припадає 65,9 % від загального обсягу факторингових послуг. На частку 3 компаній припадає 36,6 % від загального обсягу факторингу (табл. 4).

Таблиця 4

*Групування перших за обсягом наданих послуг
факторингових компаній за 9 місяців 2014 рік*

	Розмір фінансового активу, що є предметом договору факторингу, млн. грн.	Частка, %
ТОР 3	5222,6	36,6
ТОР 5	7067,4	49,5
ТОР 10	9423,5	65,9
Всього по ринку	14288,9	100,0

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 5

Таблиця 5

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн .грн.

Назва галузі	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Темпи приросту (9 місяців 2014/ 9 місяців 2013)	
				Абсолютний	%
Будівництво	2,5	2,5	68,8	66,3	2652,0
Добувна промисловість	0,0	0,0	0,1	0,1	100,0
Легка промисловість	11,1	0,0	0	0,0	0,0
Машинобудування	188,6	0,3	0	-0,3	-100,0
Металургія	1,7	0,0	0	0,0	0,0
Сільське господарство	0	17,3	1,3	-16,0	-92,5
Сфера послуг	1 046,4	91,7	231,6	139,9	152,6
Транспорт	0,0	1,7	3	1,3	76,5
Харчова промисловість	266,4	76,2	87,5	11,3	14,8
Хімічна промисловість	0,0	0,1	0	-0,1	-100,0
Інші	5 749,9	4 617,9	13896,8	9278,9	200,9
Всього	7 266,6	4 807,7	14 288,9	9481,2	197,2

Збільшення продемонстрували укладені договори факторингу за такими галузями, як: будівництво - у 27,5 рази (66,3 млн .грн.), сфера послуг - у 2,5 рази (139,9 млн .грн.) та харчова промисловість - у 1,1 рази (11,3 млн .грн.)

В той же час, зменшення продемонстрували договори факторингу у сільському господарстві - у 13,3 рази (16,0 млн .грн.).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Станом на 30.09.2014 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами мають 11 фінансових компаній.

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр. наведено в табл. 6.

Таблиця 6

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Темпи приросту (Перше півріччя 2014/ Перше півріччя 2013)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	8 347,6	6 785,9	475,3	-6310,6	-93,0
Операції з переказу грошових коштів	7 004,9	8 043,6	9 187,3	1 143,7	14,2
Всього	15 352,5	14 829,5	9 662,6	-5 166,9	-34,8

За 9 місяців 2014 року спостерігається зменшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків на 34,8% (5 166,9 млн. грн.), порівняно з аналогічним періодом 2013 року. Суттєво скоротились операції з обміну валют на 93% (6310,6 млн. грн.), але відбулось збільшення операцій з переказу грошових коштів на 14,2% (1143,7 млн. грн.), порівняно з відповідним періодом минулого року.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 7.

**Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами,
які не є фінансовими установами**

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (9 місяців 2014/ 9 місяців 2013)	
	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Абсолютний	%
фінансовий лізинг	9 349,8	23 420,4	4 183,8	-19236,6	-82,1
поштовий переказ	5 944,6	6 568,8	5 291,0	-1277,8	-19,5
Всього	15 294,4	29 989,2	9 474,8	-20514,4	-68,4

Дані таблиці 7 свідчать про:

- тенденцію спаду на 19,5 % або на 1277,8 млн. грн. фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту;

- скорочення фінансових активів, що є предметом договору фінансового лізингу на 82,1 % або на 19236,6 млн. грн.

Фінансовий лізинг

Станом на 30.09.2014 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 264 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 184 фінансову компанію, що надають послуги фінансового лізингу.

Таблиця 8

Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу

Тип установи	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014
Юридичні особи – лізингодавці	235	256	264
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	94	124	184

Протягом 9 місяців 2014 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 6518 договорів фінансового лізингу на суму 5451,0 млн. грн.

Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 4306,3 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2014 становить 57,2 млрд. грн.

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 9).

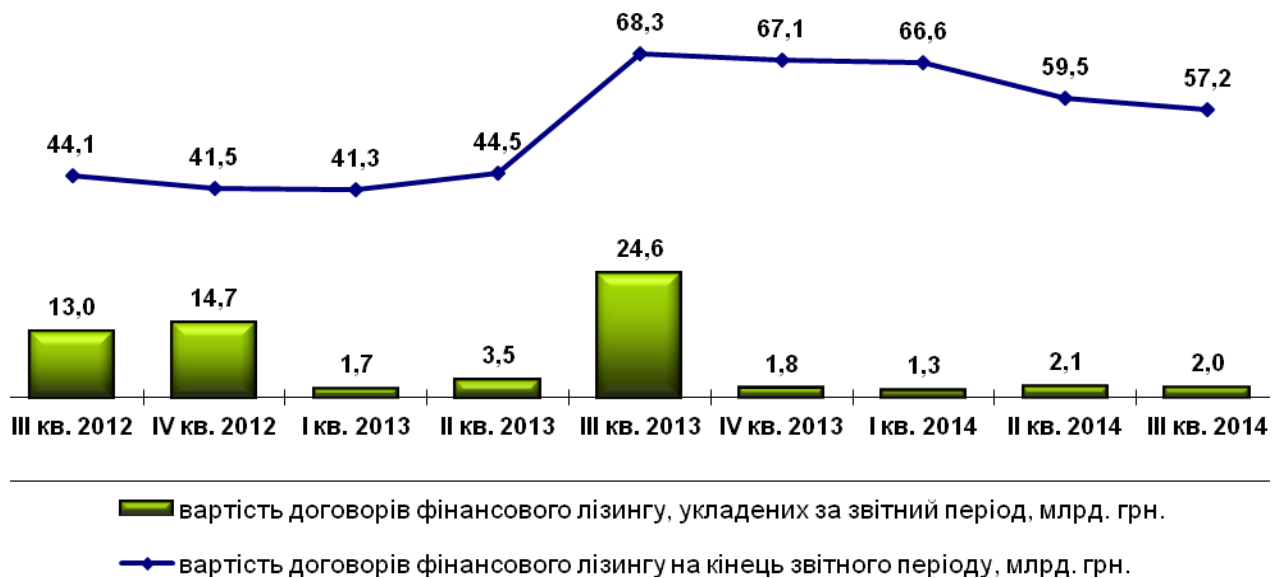
Таблиця 9

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр.

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
9 місяців 2012 р.	12951,4	1,6	8553	5
9 місяців 2013 р.	29787,6	6,3	8147	25
9 місяців 2014 р.	5328,5	122,5	6501	17

За підсумками 9 місяців 2014 року спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу на 20,2 % (1654 одиниці) порівняно з відповідним періодом попереднього року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу зменшилась на 81,7 % (на 24342,9 млн. грн.).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 5.

Рис. 5. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр.

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 10.

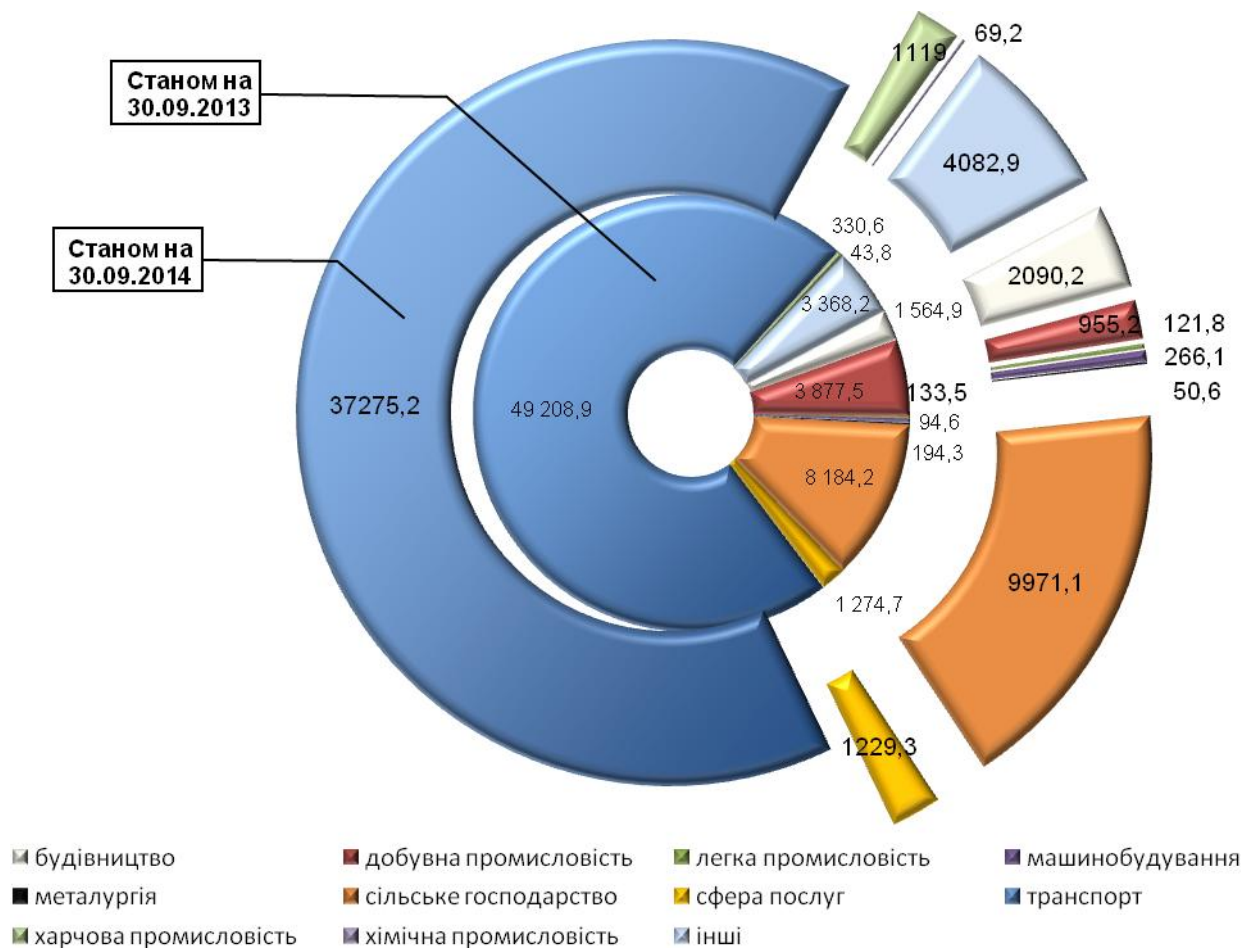
**Вартість договорів фінансового лізингу за галузями
станом на 30.09.2012 та 30.09.2014 млн. грн.**

Назва галузі	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014	Темпи приросту (30.09.2014/ 30.09.2013)	
				Абсолютний	%
будівництво	2 155,5	1 564,9	2 090,2	525,3	33,6
добувна промисловість	913,9	3 877,5	955,2	-2922,3	-75,4
легка промисловість	86,3	133,5	121,8	-11,7	-8,8
машинобудування	251,1	194,3	266,1	71,8	37,0
металургія	129,5	94,6	50,6	-44,0	-46,5
сільське господарство	8 319,5	8 184,2	9 971,1	1786,9	21,8
сфера послуг	2 038,6	1 274,7	1 229,3	-45,4	-3,6
транспорт	26 434,0	49 208,9	37 275,2	-11933,7	-24,3
харчова промисловість	394,8	330,6	1 119,0	788,4	238,5
хімічна промисловість	74,3	43,8	69,2	25,4	58,0
інші	3 362,6	3 368,2	4 082,9	714,7	21,2
Всього	44 160,1	68 275,2	57 230,6	-11044,6	-16,2

За підсумками 9 місяців 2014 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

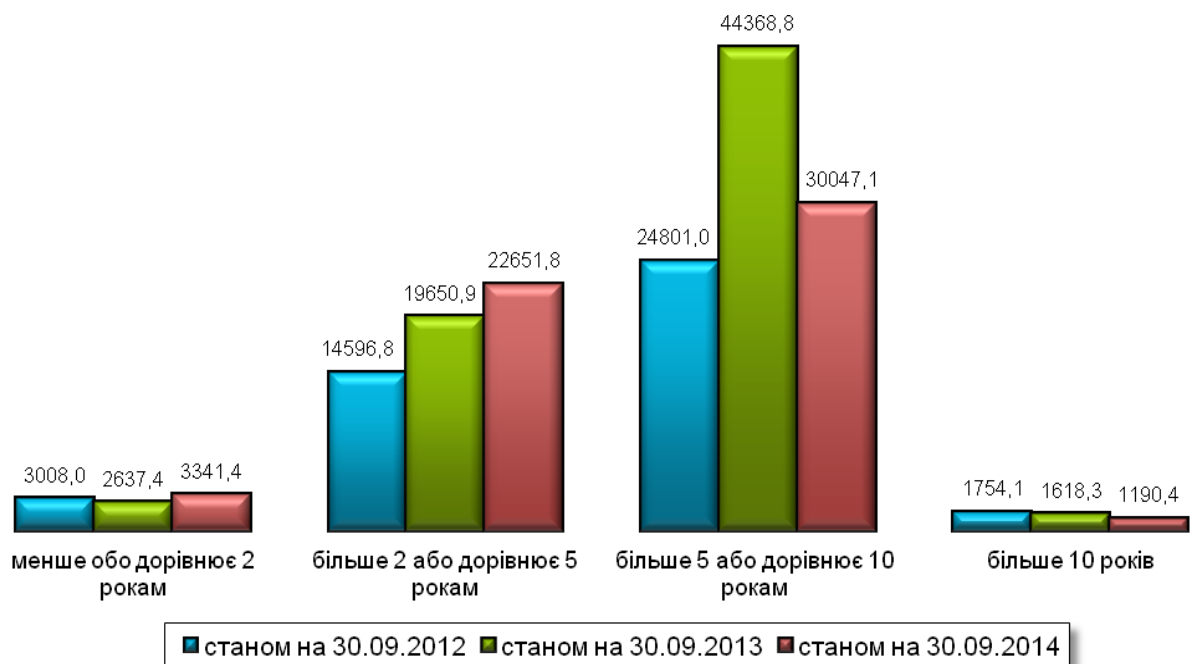
- транспортна галузь, вартість договорів становить 37275,2 млн. грн., (станом на 30.06.2013 – 49 208,9 млн. грн., зменшення на 24,3% (11 933,7 млн. грн.));
- сільське господарство, вартість договорів становить 9 971,1 млн. грн. (станом на 30.06.2013 – 8 184,2 млн. грн., ріст на 21,8 % (1786,9 млн. грн.));
- будівництво, вартість договорів становить 2090,2 млн. грн. (станом на 30.06.2013 – 1 564,9 млн. грн., збільшення на 33,6 % (525,3 млн. грн.));
- сфера послуг, вартість договорів становить 1229,3 млн. грн. (станом на 30.06.2013 – 1 274,7 млн. грн., зменшення на 3,6 % (45,4 млн. грн.));
- харчова промисловість, вартість договорів становить 1119,0 млн. грн. (станом на 30.06.2013 – 330,6 млн. грн., ріст в 3,4 рази (788,4 млн. грн.));
- добувна промисловість, вартість договорів становить 955,2 млн. грн. (станом на 30.06.2013 – 3 877,5 млн. грн., зменшення на 75,4% (2922,3 млн. грн.));

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 6.

Рис. 6. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2013 та 30.09.2014 (млн. грн.)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 7.

Рис. 7. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 30.09.2012, 30.09.2013, 30.09.2014 (млн. грн.)

Станом на 30.09.2014 спостерігається тенденція зменшення частки довгострокових договорів лізингу. Договори термін дії яких більше 5 або дорівнює 10 рокам порівняно з аналогічним періодом минулого року зменшились на 47,7 % (14321,7 млн. грн.), договори з терміном дії більше 10 років показали падіння на 35,9 % (427,9 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу строком до 2 років збільшилась на 21,1% (704,0 млн. грн.), строком від 2 до 5 років збільшилась на 13,2 % (3000,9 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 11.

Таблиця 11

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням станом на 30.09.2012, 30.09.2013, 30.09.2014 (млн. грн.)

Обладнання	станом на 30.09.2012	станом на 30.09.2013	станом на 30.09.2014	Темпи приросту (30.09.2014/ 30.09.2013)	
				Абсолютний	%
транспорт	27033,2	53449,7	40903,3	-12546,4	-23,5
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	1943,1	1126,8	796,4	-330,4	-29,3
друкарське та поліграфічне обладнання	143,0	84,7	66,9	-17,8	-21,0
торговельне та банківське обладнання	43,7	48,4	177,0	128,6	265,7
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	6549,0	7442,1	8846,8	1404,7	18,9
інші	8448,1	6123,8	6440,2	316,4	5,2

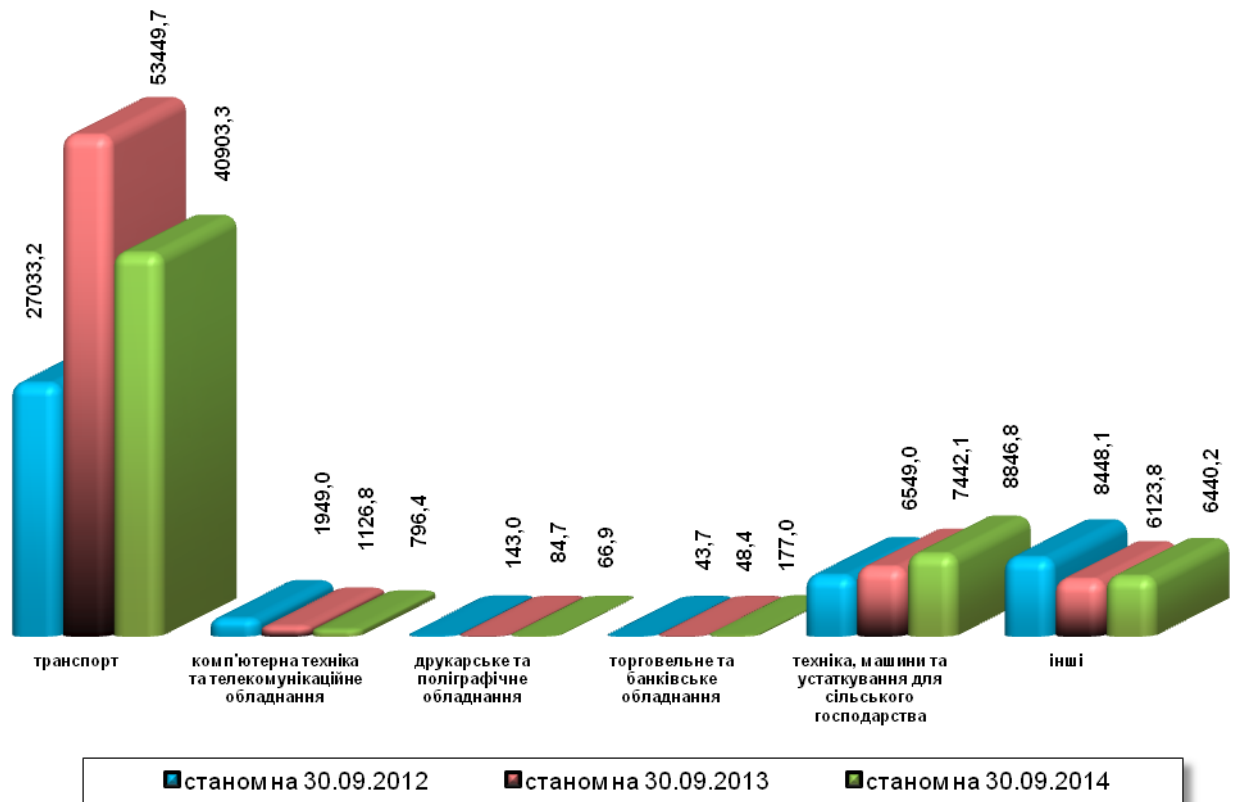
Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 30.09.2014:

- транспортні засоби - 40903,3 млн. грн. або 71,5 % від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року показник зменшився на 23,5 % (12546,4млн. грн.);

- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 8846,8 млн. грн. або 15,5 % від загальної суми договорів. Вартість договорів збільшилась на 18,9 % (1404,7 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року.

Вартість договорів фінансового лізингу показали зниження за такими об'єктами як комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання й друкарське та поліграфічне обладнання на 29,3 % та 21,0 % відповідно. Торговельне та банківське обладнання як об'єкт фінансового лізингу продемонстрував приріст в 3,7 рази (128,6 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2013 року.

Вартість договорів фінансового лізингу за видами обладнання зображено на рис. 8.

Рис. 8. Розподіл договорів фінансового лізингу за обладнанням станом на 30.09.2012, 30.09.2013, 30.09.2014 (млн. грн.)

Джерела фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2013 – 9 місяців 2014 рр., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 12.

Таблиця 12

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2013 – 9 місяців 2014 рр. млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2013 рік				9 місяців 2014 рік			
	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
Власні кошти	3 576,1	15,9	3,0	50,8	1238,2	29,6	1,5	1,2
Позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити	18 756,1	83,5	1,0	17,0	2804,4	67,0	120,0	98,0
Залучені кошти	12,5	0,01	1,3	22,0	60,0	0,0	0,0	0,0
Інші джерела	127,8	0,6	0,6	10,2	81,5	1,4	0,9	0,7
Всього	22 472,5	100,0	5,9	100,0	4184,0	100	122,5	100

За 9 місяців 2014 року загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 4306,5 млн. грн., що на 18171,9 млн. грн. або на 80,8% менше порівняно з відповідним періодом 2013 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній найбільшу частку займають позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити. Станом на 30.09.2014 даний показник становить 2924,4 млн. грн. або 67,9 %.

Ломбарди

Станом на 30.09.2014 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 478 ломбард, що на 5 установ (або на 1,0%) менше порівняно з відповідною датою 2013 року (станом на 30.09.2013 – 483 ломбардів).

Основні показники діяльності ломбардів 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр. наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

Показники діяльності ломбардів за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014 рр.

Показники	9 місяців 2012	9 місяців 2013	9 місяців 2014	Темпи приросту			
				9 місяців 2013/ 9 місяців 2012		9 місяців 2014/ 9 місяців 2013	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	466	483	478	17,0	3,6	-5,0	-1,0
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	6 538,7	5 909,4	6 318,2	-629,3	-9,6	408,8	6,9
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	9 079,6	7 533,2	8 651,4	-1546,4	-17,0	1118,2	14,8
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	6 372,2	5 915,4	6 150,5	-456,8	-7,2	235,1	4,0
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	530,1	352,0	503,7	-178,1	-33,6	151,7	43,1
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 292,3	524,8	936,7	-767,5	-59,4	411,9	78,5

Дані таблиці 13 свідчать про збільшення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за 9 місяців 2014 року порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Такі показники як, сума наданих фінансових кредитів під заставу, кількість наданих фінансових кредитів під заставу та сума погашених фінансових кредитів збільшилась на 6,9 %, 14,8 % та 4,0 % відповідно.

Показник кількості договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу збільшився на 78,5 %.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 9 місяців 2014 року становить 203,9 % (9 місяців 2013 року – 207,1 %).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 14).

Таблиця 14

Показники фінансового стану ломбардів за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014рр.

Показники	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014	Темпи приросту 30.09.2014/ 30.09.2013	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	1 026,6	1 057,9	1229,2	171,3	16,2
за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	832,3	792,2	921,3	129,1	16,3
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	23,5	29,1	49,5	20,4	70,1
Статутний капітал, (млн.грн.)	811,9	871,3	850,4	-20,9	-2,4
Резервний капітал, (млн.грн.)	14,5	15,0	19,6	4,6	30,7
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	201,0	227,0	186,5	-40,5	-17,8
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	959,1	1 041,7	984,2	-57,5	-5,5
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	181,6	197,6	144,9	-52,7	-26,7
Активи по балансу, (млн.грн.)	1 433,3	1 476,8	1 630,4	153,6	10,4

Як свідчать дані таблиці, обсяг активів ломбардів виріс на 10,4% (153,6 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 30.09.2014 становить 1 630,4 млн. грн.

Власний капітал ломбардів становить 984,2 млн.грн., що на 5,5 % (1041,7 млн. грн.) менше ніж станом на 30.09.2013.

Станом на 30.09.2014 нерозподілений прибуток становить 186,5 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 2013 року він зменшився на 17,8 % (227,0 млн. грн.)

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 30.09.2014 збільшився на 16,2 % (до 1229,2 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 30.09.2014 резервний капітал зріс на 30,7 %, а статутний капітал зменшився на 2,4 % порівняно з аналогічною датою 2013 року та відповідно становлять 19,6 та 850,4 млн. грн.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 15.

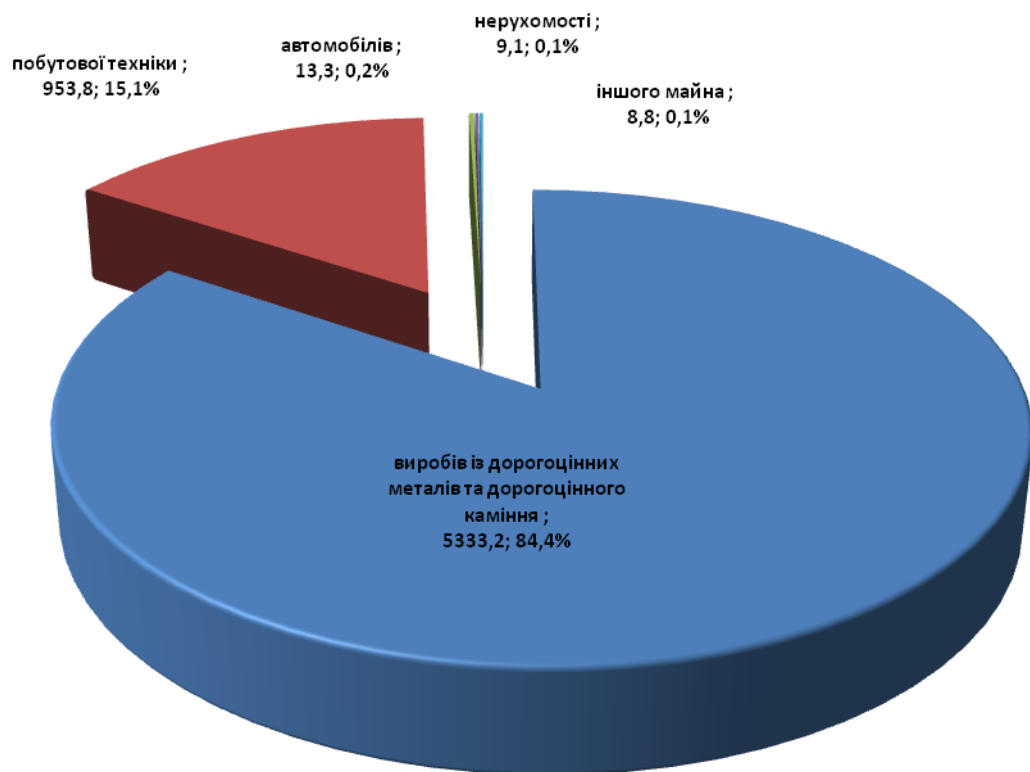

**Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави
за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014рр.**

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
							30.09.2013/ 30.09.2012		30.09.2014/ 30.09.2013	
	30.09.2012	30.09.2013	30.09.2014	30.09.2012	30.09.2013	30.09.2014	млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	5904,1	5163,7	5333,2	90,3	87,4	84,4	-740,4	-12,5	169,5	3,3
побутової техніки	588,5	700,6	953,8	9,0	11,9	15,1	112,1	19,0	253,2	36,1
автомобілів	27,3	18,1	13,3	0,4	0,3	0,2	-9,2	-33,7	-4,8	-26,5
нерухомості	9,4	13,5	9,1	0,1	0,2	0,1	4,1	43,6	-4,4	-32,6
іншого майна	9,4	13,5	8,8	0,1	0,2	0,1	4,1	43,6	-4,7	-34,8
Всього	6538,7	5909,4	6318,2	100,0	100,0	100,0	-629,3	-9,6	408,8	6,9

За 9 місяців 2014 року структура наданих фінансових кредитів у цілому не змінилася. Водночас, при загальному збільшенні обсягів кредитування (6,9%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під вироби з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 87,4 % до 84,4 %), побутової техніки (з 11,9 % до 15,1 %) та автомобілів (з 0,3 % до 0,2 %).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 9.

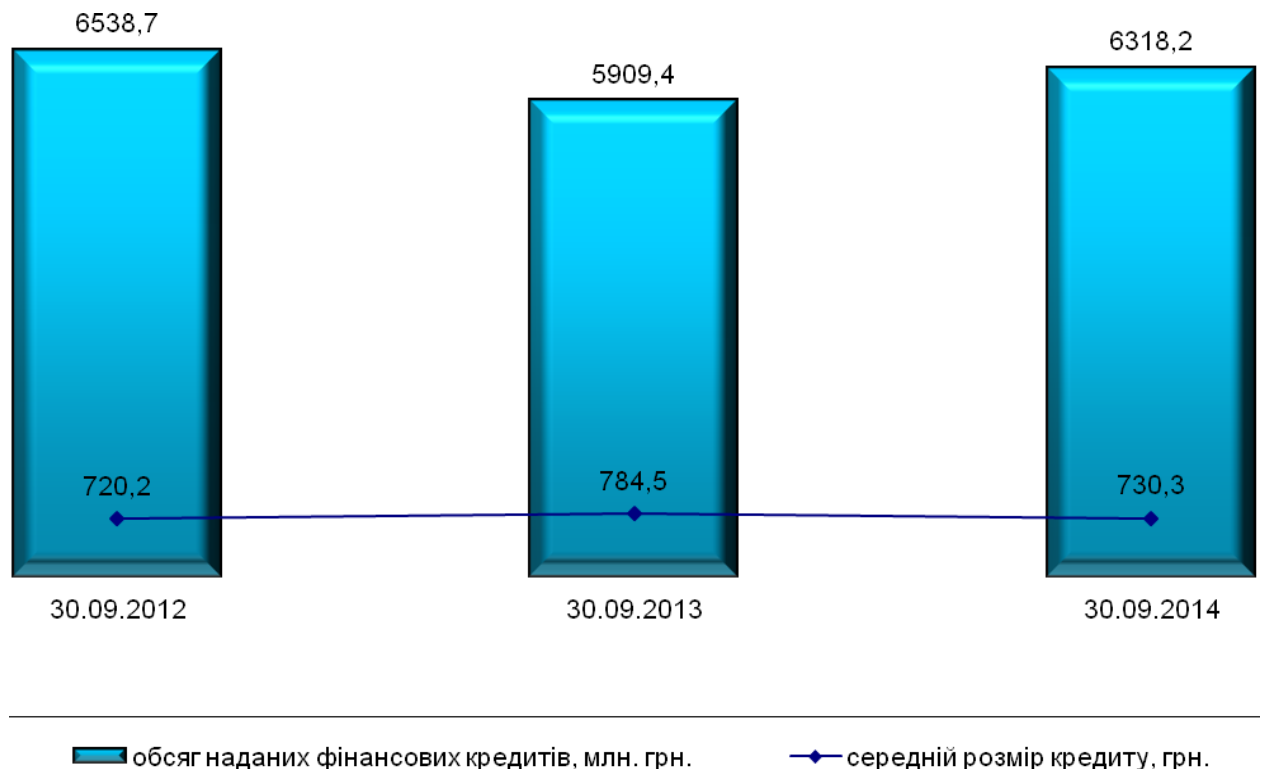

Рис. 9. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2014

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння - 84,4% (5333,2 млн. грн.). Порівняно з 30.09.2013 даний показник збільшився на 3,3 % від загального обсягу виданих кредитів.

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 9 місяців 2014 року збільшилась на 36,1 % порівняно з відповідним періодом 2013 року та становлять 15,1% (953,8млн. грн.) від загального обсягу виданих кредитів. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів та нерухомості продемонстрував зменшення на 26,5% (4,82 млн. грн.) та 32,6% (4,4 млн. грн.) відповідно.

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2012 – 2014 рр. зображено на рисунку 10.

Рис. 10. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2012 – 9 місяців 2014рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких, за 9 місяців 2014 року становить 730,3 грн.

На фоні зростання обсягу виданих кредитів за 9 місяців 2014 року на 6,9% середній розмір кредиту демонструє зменшення на 6,9 %.

Таблиця 16

**Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2014**

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	2 744,2	43,4	595,5	36,5
ТОР 5	3 572,7	56,5	795,2	48,8
ТОР 10	4 277,3	67,7	996,0	61,1
ТОР 50	5 681,8	89,9	1 383,3	84,8
ТОР 100	6 034,3	95,5	1 507,9	92,5
Всього по ринку	6 318,2	100	1 630,4	100

Як свідчать дані таблиці 16 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 95,5% від загального обсягу кредитів та 92,5% від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 43,4% від загального обсягу наданих кредитів і 36,5% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 17.

Таблиця 17

**Інформація про джерела залучення коштів ломбардами
станом на кінець 9 місяців за 2012-2014рр.**

Показники	Станом на 30.09.2012		Станом на 30.09.2013		Станом на 30.09.2014	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	181,6	100	197,6	100	144,9	100
від банків	124,9	68,8	132,8	67,2	94,5	65,2
від юридичних осіб (крім банків)	54,6	30,1	63,3	32,0	41,5	28,6
від фізичних осіб	2,0	1,1	1,4	0,7	8,9	6,1

Дані таблиці 17 свідчать про скорочення загальних обсягів залучених коштів на 26,7% (на 52,7 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року (до 144,9 млн. грн.)

В господарській діяльності ломбардів зменшується питома вага залучених кредитів від банків на 3,4 відсоткові пункти (до 94,5 млн. грн.). Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на 3,4 відсоткові пункти (до 41,5 млн.грн.) Питома вага залучених коштів від фізичних осіб продемонструвала невеликий ріст на 5,4 відсоткові пункти (до 8,9 млн.грн.).